วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
JYRU 65
JOURNAL OF YALA RAJABHAT UNIVERSITY
ISSN 2985-1424 (Online)

แนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

Resources Administration Guidelines for Industrial and Community Education College in Mae Hong Son Province

อพิเชษฐ อุดมผล[1] ณัฐิยา ตันตรานนท์[2*] และประพันธ์ ธรรมไชย[2]
Apiched Audomphon[1], Nuttiya Tantranont[2*] and Prapan Thumachai[2]

[1]วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110
[2]มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

[1]Mae Sariang Industrial and Community Education College, Mae Sariang, Mae Hong Son 58110, Thailand
[2]Chiang Mai Rajabhat University, Muang, Chiang Mai 50300, Thailand
[*]Corresponding author, e-mail: nuttiya18@cmru.ac.th
(Received: Apr 11, 2025; Revised: Nov 9, 2025; Accepted: Nov 17, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานทรัพยากร 2) ศึกษาและพัฒนาแนวทาง และ 3) ตรวจสอบและประเมินแนวทาง กลุ่มตัวอย่างในวิจัยเชิงปริมาณประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ จำนวน 102 คน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน และผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยวิธี PNI และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง มีความต้องการในระดับมาก และมีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา ($PNI_{Modified}$ = 0.253) 2) แนวทางการบริหารงานทรัพยากรประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 2.1) ด้านการบริหารงบประมาณ โดยการใช้งบประมาณให้สอดคล้องแผนพัฒนาและนโยบาย พร้อมจัดสรรงบประมาณตามกรอบที่ได้รับอย่างเหมาะสม 2.2) ด้านการบริหารงานการเงิน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ยืมเงินทดรองจ่าย มีระบบแจ้งเตือนลูกหนี้เงินยืม และอบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจระเบียบ 2.3) ด้านการบริหารงานบัญชี โดยจัดอบรมการใช้งานระบบ GFMIS 2.4) ด้านการบริหารงานพัสดุ โดยจัดทำคู่มือ การจำหน่ายพัสดุ 2.5) ด้านการบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M โดยใช้หลักการบริหาร 4M ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) ผลการตรวจสอบและประเมินแนวในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ในการบริหารงานทรัพยากร ผู้บริหารควรติดตามประเมินผลการบริหารเพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการบริหารได้อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การบริหารงานทรัพยากร การบริหารงบประมาณ การบริหารการเงินและบัญชี การบริหารพัสดุ

Abstract

This mixed-methods research was conducted to 1) investigate the current conditions and essential needs in resource administration, 2) study and develop resource administration guidelines, and 3) verify and evaluate guidelines. The quantitative phase involved 102 administrators, teachers, and staff members, while the qualitative phase engaged 8 experts, and 22 stakeholders. The data collection tools consisted of a questionnaire on current conditions and essential needs in resource administration, a focus group discussion record form, and an appropriateness and feasibility assessment form. Data were analyzed using statistical methods such as frequency, percentage, mean, standard deviation, Priority Needs Index (PNI) analysis, and content analysis. The research findings revealed that 1) The current condition of resource administration in

Industrial and Community Education Colleges in Mae Hong Son Province was at a moderate level, while the essential needs were at a high level of essential needs ($PNI_{Modified}$ = 0.253) 2) The proposed resource management guidelines encompass five key areas. These are 2.1) Budget Management: Aligning budget usage with development plans and policies, and allocating the budget appropriately within the given framework, 2.2) Financial Management: Establishing clear criteria for advance payments, implementing a notification system for debtors, and providing staff training on financial regulations, 2.3) Accounting Management: Training personnel to effectively use the GFMIS system, 2.4) Inventory and Supplies Management: Developing a systematic manual for the disposal of supplies, and 2.5) Resource Management based on the 4M principle: Applying the 4M (Man, Money, Material, Method) principles to ensure efficient operations. The evaluation results indicated that the overall resource management guidelines are highly appropriate and highly feasible. Therefore, it is recommended that administrators continuously monitor and evaluate the management processes to facilitate ongoing improvement and development.

Keywords: Resource administration, Budget management, Financial and accounting management, Supply Management

บทนำ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่ภูเขาสูงติดชายแดนเมียนมา อยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางการบริหารและมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้จังหวัดมีข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน การสื่อสาร การคมนาคม การเข้าถึงบริการรัฐ รวมถึงการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณ ทำให้ระบบการบริหารจัดการภายในขาดความคล่องตัว

จากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบไปด้วย วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง และวิทยาลัยการอาชีพนวมินทราชินีแม่ฮ่องสอน ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาพบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในตำแหน่งครูและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อความล่าช้าในการดำเนินงาน โดยเฉพาะการบริหารงานทรัพยากรที่มีผลกระทบโดยตรง ซึ่งการบริหารงานทรัพยากรประกอบไปด้วย การบริหารงบประมาณการเงิน บัญชี พัสดุ ซึ่งเป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในระเบียบราชการอย่างเคร่งครัด รวมถึงการบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M ประกอบด้วย บุคลากร (Man) ที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อภารกิจ งบประมาณ (Money) การใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ วัสดุอุปกรณ์และอุปกรณ์ (Materials) ที่เพียงพอและพร้อมใช้งาน และการจัดการ (Management) ที่เป็นระบบและมีประสิทธิผล ซึ่งการขาดความพร้อมในองค์ประกอบเหล่านี้ ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาในพื้นที่

ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kawsalab *et al.* (2022) ชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานทรัพยากรของสถานศึกษา พบอุปสรรคสำคัญในด้านการควบคุมงบประมาณ การบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ เนื่องจากระเบียบปฏิบัติมีรายละเอียดซับซ้อน อาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการดำเนินงาน แม้ว่ามีงานวิจัยในหลายงานวิจัยจะกล่าวถึงปัญหาด้านงบประมาณ การเงิน หรือพัสดุ แต่ยังขาดแนวทางการบริหารที่ครอบคลุม โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในพื้นที่สูง งานวิจัยโดยทั่วไปนำเสนอในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น งบประมาณหรือพัสดุ ช่องว่างทางองค์ความรู้จึงอยู่ที่การไม่มีแนวทางการบริหารงานทรัพยากรที่มีลักษณะครอบคลุมทุกด้านในการบริหารงานทรัพยากรที่สอดคล้องกับสภาพจริงในพื้นที่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม หากสามารถพัฒนาแนวทางดังกล่าวได้ จะช่วยลดปัญหาความล่าช้า ความซ้ำซ้อน และข้อผิดพลาดจากการขาดความเข้าใจในกฎระเบียบ ตลอดจนช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในพื้นที่สูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น ตลอดจนศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อให้ได้แนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ตอบสนองต่อนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. เพื่อตรวจสอบและประเมินแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed methods research) แบบผสมผสานคู่ขนาน (The convergent parallel design) Creswell (2013 as cited in Mahahing & Thuraphun, 2022) ซึ่งดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่ไปพร้อมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ มี 3 วัตถุประสงค์ โดยในแต่ละวัตถุประสงค์ประกอบด้วย แหล่งข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของวิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง และวิทยาลัยการอาชีพนวมินทราชินี แม่ฮ่องสอน รวมทั้งสิ้น 120 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน และเก็บข้อมูลจริงได้ 102 คน

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพมี 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อพัฒนาแนวทาง จำนวน 8 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และรองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน จากวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดภาคเหนือ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยพิจารณาจากประสบการณ์ในตำแหน่งอย่างน้อย 3 ปี และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานทรัพยากร 2) กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 22 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 6 คน หัวหน้างานฝ่ายแผนและงบประมาณ การเงิน บัญชี พัสดุ จำนวน 8 คน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนที่มีหน้าที่โดยตรงในการบริหารงานทรัพยากร จำนวน 8 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของการบริหารงานทรัพยากร 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และ 3) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

2) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วย Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เชิงปริมาณ แจกแบบสอบถามระดับความคิดเห็นให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2) เชิงคุณภาพ จัดการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ที่กำหนด และจัดประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อประเมินแนวทาง และใช้ฉันทามติร่วมกันในการประเมิน

ข้อพิจารณาทางจริยธรรม

ผู้วิจัยขออนุมัติดำเนินการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ พร้อมทั้งให้ข้อมูลอาสาสมัครวิจัยเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ โดยอาสาสมัครวิจัยยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัยโดยสมัครใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยสูตร PNI (Modified Priority Needs Index: Wongwanich, 2019)

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการตรวจสอบจากผู้ให้ข้อมูล

ในท้ายที่สุด นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาหาข้อสรุป เชื่อมโยงและแสดงข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 102 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.15 รองลงมามีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.45 ถัดมามีอายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.50 และอายุอยู่ระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.90 ด้านวุฒิการศึกษามีวุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 ปริญญาตรี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 78.40 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70 ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในตำแหน่งครูมากที่สุด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 56.86 เจ้าหน้าที่ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 37.26 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.92 ตำแหน่งอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96 มีประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด อยู่ระหว่าง 1 - 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.50 มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.50 น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.60 ระหว่าง 4 - 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.60 และช่วง 7 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.80

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาพรวม

การบริหารงานทรัพยากร วิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการจำเป็น		$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	2.75	0.42	3.98	0.62	0.307	2
2. ด้านการบริหารงานการเงิน	3.07	0.40	3.71	0.48	0.172	5
3. ด้านการบริหารงานบัญชี	3.02	0.36	3.78	0.57	0.200	4
4. ด้านการบริหารงานพัสดุ	2.93	0.40	3.80	0.47	0.230	3
5. ด้านการบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M	2.69	0.42	4.08	0.60	0.340	1
รวม	**2.89**	**0.40**	**3.87**	**0.55**	**0.253**	

ตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.89) ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.87) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพบว่า 3 ด้านแรกที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ การบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M (PNI = 0.340) การบริหารงบประมาณ (PNI = 0.307) และการบริหารพัสดุ (PNI = 0.230)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานงบประมาณ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการจำเป็น		$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ	2.90	0.30	3.95	0.38	0.361	3
2. การจัดสรรงบประมาณ	2.32	0.47	4.44	0.54	0.911	1
3. การดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละประเภท	2.59	0.49	3.88	0.71	0.500	2
4. การติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ	3.17	0.37	3.86	0.70	0.220	5
5. รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ	2.79	0.45	3.75	0.79	0.378	4
รวม	**2.75**	**0.42**	**3.98**	**0.62**	**0.307**	

ตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานงบประมาณ 3 ด้านแรกที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ (PNI = 0.911) การดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละประเภท (PNI = 0.500) การจัดทำและเสนอของบประมาณ (PNI = 0.361)

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานการเงิน

ด้านการบริหารงานการเงิน	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการจำเป็น		$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การดำเนินการเบิก-จ่ายงบประมาณ	2.97	0.50	4.11	0.51	0.383	2
2. การดำเนินการจ่ายเงินในระบบ GFMIS	3.23	0.42	3.25	0.43	0.006	5
3. การดำเนินการยืมเงิน ทดรองจ่าย	2.85	0.43	4.39	0.49	0.540	1
4. การดำเนินการเก็บรักษาเงิน	3.03	0.17	3.40	0.49	0.123	3
5. การตรวจสอบรายงานการเงิน	3.29	0.48	3.42	0.50	0.039	4
รวม	**3.07**	**0.40**	**3.71**	**0.48**	**0.172**	

ตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานการเงิน 3 ด้านแรกที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ การดำเนินการยืมเงินทดรองจ่าย (PNI = 0.540) การดำเนินการเบิก-จ่ายงบประมาณ (PNI = 0.383) การดำเนินการเก็บรักษาเงิน (PNI = 0.123)

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานบัญชี

ด้านการบริหารงานบัญชี	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการจำเป็น		$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล รายการเบิกจ่าย	2.92	0.27	3.55	0.64	0.215	2
2. การดำเนินการลงทะเบียนคุมเงิน	3.11	0.40	4.00	0.63	0.287	3
3. การดำเนินการบันทึกบัญชีในระบบ GFMIS	2.99	0.43	4.46	0.50	0.492	1
4. การดำเนินการรายงานข้อมูลงบประมาณ	3.15	0.36	3.36	0.52	0.069	5
5. จัดเก็บ เอกสารหลักฐานการเบิกจ่าย	2.94	0.34	3.52	0.54	0.197	4
รวม	**3.02**	**0.36**	**3.78**	**0.57**	**0.200**	

ตารางที่ 4 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานบัญชี 3 ด้านแรกที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ การดำเนินการบันทึกบัญชีในระบบ GFMIS (PNI = 0.492) การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล รายการเบิกจ่าย (PNI = 0.215) การดำเนินการลงทะเบียนคุมเงิน (PNI = 0.287)

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานพัสดุ

ด้านการบริหารงานพัสดุ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการจำเป็น		$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การดำเนินการตามระเบียบพัสดุ	3.24	0.43	3.57	0.57	0.103	4
2. การควบคุมการใช้ยานพาหนะ	3.21	0.41	3.43	0.50	0.070	5
3. การบำรุงรักษา ซ่อมแซมครุภัณฑ์	2.69	0.47	4.01	0.30	0.493	2
4. การดำเนินการจำหน่ายพัสดุ	2.46	0.50	4.46	0.50	0.813	1
5. การดำเนินการตรวจสอบพัสดุ ประจำปี	3.04	0.20	3.53	0.50	0.161	3
รวม	**2.93**	**0.40**	**3.80**	**0.47**	**0.230**	

ตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานพัสดุ 3 ด้านแรกที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ การดำเนินการจำหน่ายพัสดุ (PNI = 0.813) การบำรุงรักษา ซ่อมแซมครุภัณฑ์ (PNI = 0.493) การดำเนินการตรวจสอบพัสดุ ประจำปี (PNI = 0.161)

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M

ด้านการบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการจำเป็น		$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ความเพียงพอของบุคลากร (Man)	1.68	0.47	4.70	0.46	1.801	1
2. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้จ่ายงบประมาณ (Man)	1.77	0.42	4.42	0.55	1.492	2
3. ความเพียงพอของงบประมาณ (Money)	1.90	0.30	4.54	0.50	1.387	3
4. การกระจายงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม (Money)	2.87	0.34	4.31	0.51	0.502	4
5. มีการจัดสรรวัสดุที่เพียงพอในการดำเนินงาน (Material)	3.40	0.49	3.75	0.67	0.101	6
6. มีการควบคุมการจัดซื้อประเภท วัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างมีประสิทธิภาพ (Material)	3.33	0.47	3.66	0.75	0.097	7
7. ใช้หลักการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ (Management)	3.30	0.46	3.76	0.69	0.139	5
8. ใช้หลักการบริหารทรัพยากรแบบมีส่วนร่วม (Management)	3.25	0.44	3.48	0.63	0.069	8
รวม	2.69	0.42	4.08	0.60	0.340	

ตารางที่ 6 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นด้านการบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M 3 ด้านแรกที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ ความเพียงพอของบุคลากร (Man) (PNI = 1.801) บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้จ่ายงบประมาณ (Man) (PNI = 1.492) ความเพียงพอของงบประมาณ (Money) (PNI = 1.387)

2. ผลการศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการวิเคราะห์ PNI Modified และการสนทนากลุ่มพบว่า แนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย 5 ด้านหลัก โดยเรียงลำดับตามระดับความต้องการจำเป็น ซึ่งการบริหารงานทรัพยากรควรมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 มิติหลัก ได้แก่ 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร 2. การสร้างระบบบริหารที่โปร่งใส มีส่วนร่วม และ 3. การส่งเสริมสมรรถนะของบุคลากรในทุกระดับ รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แนวทางการบริหารงานทรัพยากรตามระดับความต้องการจำเป็น

ด้านการบริหารงานทรัพยากร	แนวทางที่เสนอ
1. การบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M	การบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M ได้แก่ 1) บุคลากร (Man) ผู้บริหารควรขอตำแหน่งข้าราชการ ก.พ. หรือตำแหน่งพนักงานราชการของเจ้าหน้าที่ โดยสรรหาบุคลากรที่อยู่ในพื้นที่เพื่อลดอัตราการโยกย้าย และกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนจัดวางตัวบุคคลให้สามารถทำงานแทนบุคลากรที่โยกย้ายได้ทันที และวางแผนอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกฎระเบียบและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทรัพยากร 2) งบประมาณ (Money) ผู้บริหารควรวิเคราะห์ความต้องการในการใช้งบประมาณสำหรับดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา นโยบาย และ พันธกิจของวิทยาลัย ทั้งนี้ควรจัดสรรงบประมาณภายใต้วงเงินที่ได้รับจากกระทรวงศึกษาธิการ และเงินรายได้ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 3) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) ควรวางแผนการจัดหา ตรวจสอบ และบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละฝ่ายให้มีความพร้อมใช้งานอยู่เสมอ รวมถึงสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีช่วยในการบริหารจัดการ และส่งเสริมการใช้อุปกรณ์อย่างประหยัด คุ้มค่า และมีการทดแทนเมื่อวัสดุเสื่อมสภาพ 4) การจัดการ (Management) ผู้บริหารควรวางระบบการบริหารจัดการด้านงบประมาณ การเงิน บัญชี และพัสดุให้เป็นมาตรฐาน มีความชัดเจนและโปร่งใส โดยจัดทำคู่มือปฏิบัติงานและกำหนดขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ ใช้ตัวชี้วัด (KPI) เพื่อตรวจสอบความสำเร็จของการบริหาร และปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของวิทยาลัย นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้บุคลากรในทุกระดับและผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการวางแผนการตัดสินใจและการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริหารอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทรัพยากร	แนวทางที่เสนอ
2. การบริหารงบประมาณ	ผู้บริหารควรวิเคราะห์ความต้องการในการใช้งบประมาณเพื่อดำเนินโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี และพิจารณาดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา นโยบาย พันธกิจ โดยจัดสรรงบประมาณภายใต้งบประมาณที่ได้จัดสรรจากกระทรวงและเงินรายได้ของสถานศึกษา
3. การบริหารงานพัสดุ	ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการด้านพัสดุอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ และลดความผิดพลาดในขั้นตอนการจำหน่ายพัสดุ รวมถึงแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในระบบงานพัสดุ หรือจัดให้มีการอบรมทบทวนเป็นประจำ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร
4. การบริหารงานบัญชี	ผู้บริหารควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่ใช้ระบบ GFMIS อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถใช้งานระบบได้อย่างถูกต้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระเบียบราชการ
5. การบริหารงานการเงิน	ผู้บริหารควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการยืมเงินและจัดทำทะเบียนหรือตารางการยืมและคืนเงินที่ชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีระบบแจ้งเตือน เพื่อป้องกันปัญหาการคืนเงินล่าช้า รวมถึงควรส่งเสริมการอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการเงินให้เข้าใจขั้นตอนและระเบียบราชการอย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3. ผลการตรวจสอบและประเมินแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการวิเคราะห์ผลการตรวจสอบและประเมินแนวทางการบริหารงานทรัพยากรที่พัฒนาขึ้นทั้ง 5 ด้าน โดยผู้มีส่วนได้เสียจำนวน 22 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้างาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพบว่า แนวทางที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ดังผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (n = 22)

แนวทางการบริหารงานทรัพยากรวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M	4.50	0.67	มากที่สุด	4.14	0.56	มาก
ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.68	0.48	มากที่สุด	4.59	0.50	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานพัสดุ	4.55	0.51	มากที่สุด	4.32	0.65	มาก
ด้านการบริหารงานบัญชี	4.59	0.50	มากที่สุด	4.41	0.59	มาก
ด้านการบริหารงานการเงิน	4.73	0.46	มากที่สุด	4.68	0.48	มากที่สุด
ภาพรวม	**4.61**	**0.52**	**มากที่สุด**	**4.42**	**0.56**	**มาก**

ตารางที่ 8 พบว่า ผู้มีส่วนได้เสียมีความคิดเห็นถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยในภาพรวมแนวทางมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.61) และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.42) โดยมี 3 ด้านแรกที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานการเงิน ความเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.73) ความเป็นไปได้ ($\overline{X}$ = 4.68) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ความเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.68) ความเป็นไปได้ ($\overline{X}$ = 4.59) ด้านการบริหารงานบัญชี ความเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.59) ความเป็นไปได้ ($\overline{X}$ = 4.41)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ การบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M โดยเฉพาะมิติของบุคลากร (Man) ซึ่งมีค่า PNI สูงถึง 1.801 สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาเรื่องจำนวนและคุณภาพของบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรในวิทยาลัยการอาชีพ โดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดพื้นที่สูงที่ประสบปัญหาการโยกย้ายบุคลากรสูง ความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และขาดโอกาสในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kosamphan & Rukponmongkol (2024) ที่ศึกษาพบว่า การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานที่ต้องอิงระเบียบราชการอย่างเคร่งครัด และมีความเสี่ยงต่อข้อผิดพลาดในการจัดการงบประมาณ การเงิน บัญชี และพัสดุ นอกจากนี้ด้านการบริหารงบประมาณ และการบริหารพัสดุ ก็มีค่าความต้องการจำเป็นสูงตามลำดับ โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณ (PNI = 0.911) และการจำหน่ายพัสดุ (PNI = 0.813) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแม้จะมีระเบียบข้อบังคับชัดเจน แต่การขาดความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อมของระบบสนับสนุน ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว นอกจากนี้บริบทของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นพื้นที่สูงและเข้าถึงยาก ยังส่งผลต่อข้อจำกัดในการเข้าถึงการอบรม ทบทวน หรือการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในเชิงระบบ ซึ่งต่างจากสถานศึกษาในเมืองที่สามารถเข้าถึงทรัพยากรสนับสนุนได้มากกว่า ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีแนวทางเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการบริหารงานทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดสรรทรัพยากร การวางแผนพัฒนาบุคลากร และการปรับระบบติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและประสิทธิภาพต่อไป

2. การศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แนวทางการบริหารงานทรัพยากรที่ศึกษาและพัฒนาขึ้นครอบคลุม 5 ด้านหลัก ได้แก่ การบริหารตามหลัก 4M การบริหารงานงบประมาณ พัสดุ บัญชี และการเงิน ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับปัญหาความต้องการจำเป็น และบริบทของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยรายละเอียดในแต่ละด้านมีดังนี้ 1) ด้านการบริหารทรัพยากรด้วยหลัก 4M ได้แก่ 1.1) บุคลากร (Man) ผู้บริหารควรขอตำแหน่งข้าราชการหรือพนักงานราชการ พร้อมสรรหาบุคลากรในพื้นที่เพื่อลดการโยกย้ายและวางแผนทดแทนกำลังคนให้สามารถทำงานต่อเนื่องได้ทันที สอดคล้องกับ Bannakit (2020) ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งอย่างเหมาะสม รวมถึงการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา การสรรหาบุคลากรในพื้นที่ท้องถิ่นเพื่อช่วยลดอัตราการโยกย้าย 1.2) งบประมาณ (Money) ผู้บริหารควรวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนและนโยบาย โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โปร่งใส มีแผนสำรอง และควบคุมการเบิกจ่ายอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ Thanakuljeerawat & Suwatthee (2017) ที่ศึกษาพบว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาควรมีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การใช้จ่ายเป็นไปตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ 1.3) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) ผู้บริหารควรวางแผนจัดหา ตรวจสอบ และดูแลวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งาน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับ Jermkwun *et al.* (2019) ที่ระบุว่า การจัดการวัสดุอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวางแผน การตรวจสอบ และการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความสูญเสียและเพิ่มประสิทธิผลในการใช้งาน 1.4) การจัดการ (Management) ผู้บริหารควรจัดระบบบริหารให้เป็นมาตรฐาน โปร่งใส ใช้ KPI ติดตามผล ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริหารอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Sonklin & Jenkwao (2023) ที่ชี้ว่า การบริหารที่มีประสิทธิภาพต้องมีมาตรฐานปฏิบัติงานชัดเจน ใช้ตัวชี้วัดติดตามผล เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม และพัฒนาทักษะการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กร 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผู้บริหารควรวิเคราะห์ความจำเป็นของโครงการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา นโยบาย และพันธกิจ และจัดสรรงบประมาณที่มีตามความเหมาะสม สอดคล้องกับ Kaewsing (2018) กล่าวว่า การจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้สถานศึกษาได้ ประโยชน์ควรคำนึงถึงความสำคัญ ด้านนโยบาย ด้านพันธกิจ ซึ่งอยู่ภายใต้สินทรัพย์ และรายได้ ของสถานศึกษา 3) ด้านการบริหารงานพัสดุ ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือการดำเนินงานพัสดุที่ชัดเจน และแต่งตั้งหรืออบรมเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เฉพาะด้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามระเบียบและลดข้อผิดพลาดในการจำหน่ายพัสดุ สอดคล้องกับ

Choedchu *et al.* (2022) ซึ่งระบุว่า การบริหารงานพัสดุควรมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ และลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังควรมีการอบรมและพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับตัวและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ด้านการบริหารงานบัญชี ผู้บริหารควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ให้สามารถใช้ระบบ GFMIS ได้อย่างถูกต้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระเบียบราชการ สอดคล้องกับ Gosila *et al.* (2020) ซึ่งได้เสนอแนวทางไว้ว่า ควรมีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่ใช้ระบบ GFMIS สถานศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 5) ด้านการบริหารงานการเงิน ผู้บริหารควรกำหนดหลักเกณฑ์การยืมเงินที่ชัดเจน จัดทำระบบติดตามการยืมและคืน ที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ พร้อมระบบแจ้งเตือนเพื่อป้องกันการคืนเงินล่าช้า และควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจขั้นตอนและระเบียบราชการอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ Songsittichok (2018) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรแก้ไขปัญหาการเบิกจ่ายเงินยืมโดยการพัฒนาระบบควบคุมภายในให้มีความชัดเจน ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการยืมและคืนเงิน รวมถึงการจัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้เงินยืมที่สามารถตรวจสอบได้ และส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมเกี่ยวกับระเบียบทางการเงินของราชการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน และลดปัญหาความล่าช้าในการส่งคืนเงิน รวมถึงลดความเสี่ยงจากการเบิกเงินโดยไม่มีความจำเป็นหรือไม่มีหลักฐานประกอบครบถ้วน ทั้งนี้แนวทางที่พัฒนาจากบริบทของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีข้อจำกัดเฉพาะด้านภูมิศาสตร์ บุคลากร และงบประมาณ จึงอาจต้องปรับให้เหมาะสมก่อนใช้ในพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่าง นอกจากนี้การนำไปใช้จริงต้องอาศัยทรัพยากรเพียงพอและการติดตามประเมินผลต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานทรัพยากรของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 22 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน และเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ตรงพบว่า แนวทางที่พัฒนาขึ้นมีระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณ และการเงิน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงความสอดคล้องระหว่างแนวทางที่พัฒนาและความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saychuay *et al.* (2022) ที่ศึกษาการบริหารทรัพยากรในโรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทย ซึ่งระบุว่า การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพควรตั้งอยู่บนฐานของความเหมาะสม (Suitability) และความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร การจัดสรรงบประมาณตามแผน และการเชื่อมโยงเครือข่ายภายในและภายนอกสถานศึกษา นอกจากนี้การวิเคราะห์เชิงระบบและการปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แนวทางที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์และทรัพยากร

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของการบริหารงานงบประมาณ การเงิน บัญชี พัสดุ และการบริหารตามหลัก 4M ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านบุคลากร ซึ่งมีค่าดัชนี PNI สูงที่สุด สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 2) แนวทางที่พัฒนาขึ้น ครอบคลุมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร การสร้างระบบบริหารที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม และการยกระดับศักยภาพบุคลากรให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 3) การประเมินแนวทางพบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับสูง สามารถนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาลักษณะใกล้เคียงในลักษณะเดียวกัน และมีข้อเสนอแนะในการวิจัย ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรแก่สถานศึกษาในพื้นที่ห่างไกลตามอัตรากำลังของสถานศึกษา เพื่อให้ดำเนินแนวทางได้ต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารควรประยุกต์ใช้แนวทางพร้อมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการเงิน บัญชี พัสดุ และติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 3) การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษานำแนวทางไปใช้ในพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกัน และติดตามผลในระยะยาวเพื่อประเมินประสิทธิผลของแนวทาง โดยพิจารณาเพิ่มเติมในมิติของ Utility (ประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากการใช้แนวทาง) และ Applicability (ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในบริบทที่หลากหลาย) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Bannakit, S. (2020). *Educational resource management affecting academic administration of school under the office of secondary educational service area 3*. Master's Thesis. Srinakharinwirot University. (in Thai)

Choedchu, C., Yotharak, M. & Srisuwan, K. (2022). Guidelines for supply management using information system of Nakhon Si Thammarat art and craft college under Nakhon Si Thammarat vocational education. *Journal of Buddhistic Sociology, 7*(3), 1-16. (in Thai)

Gosila, B., Sonthira**,** G., Paentong, P. & Thuakprasert, T. (2020). A Study of problem and solution of a GFMIS - operated accountant working in the northeastern public institute under the vocational education commission office. *Vocational Education Innovation and Research Journal VE-IRJ, 4*(2), 55-63. (in Thai)

Jermkwun, T., Phetrak, J. & Tuktien, P. (2019). Material management system: Case study institute of research and development, Songkhla Rajabhat University. *The 10th Hatyai National and International Conference*, July 12–13, 2019. Songkhla, Thailand: Hatyai University. (in Thai)

Kaewsing, N. (2018). *The development of budget allocation model for vocational education college under the Office of Vocational Education Commission*. Doctoral Dissertation, Ph.D. Program in Educational Research, Measurement and Statistics, Faculty of Education, Burapha University. (in Thai)

Kawsalab, S., Wattanasak, K. & Romsri, S. (2022). Budget management problems in the schools under ubon ratchathani primary educational service area office 3. *Journal of Research and Development Institute, Rajabhat Maha Sarakham University*, *9*(1), 483-492. (in Thai)

Kosamphan, T. & Rukponmongkol, P. (2024). Development guidelines of educational resource administration of vocational colleges under the Kamphaeng Phet provincial vocational education office. *The Journal of Research and Academics*, *7*(5), 143-158. (in Thai)

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, *30*(3), 607– 610.

Mahahing, S. & Thuraphun, K. (2022). Mixed methodology research. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, *7*(11), 559-576. (in Thai)

Saychuay, P., Pechrpuang, S. & Sungkaowsuttirak, S. (2022). Strategies for educational resource management of small schools under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1. *Rajapark Journal*, *16*(48), 167-182. (in Thai)

Songsittichok, S. (2018). The development of financial system management of colleges under office of vocational education commission. *Vocational Education Innovation and Research Journal*, *2*(1), 79-91. (in Thai)

Sonklin, W. & Jenkwao, S. (2023). Performance-based budget management to imorove the budget system of school in the Sikhoraphum integrated network 2 under Surin primary educational service area office 1. *Mahachulagajasara Journal, 14*(2), 284-297. (in Thai)

Thanakuljeerawat, V. & Suwatthee, P. (2017). The efficiency of budgeting administration of educational institutions under the Jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 9. *Silpakorn Educational Research Journal, 9*(2), 304-318. (in Thai)

Wongwanich, S. (2019). Needs assessment research (4th Ed.). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)